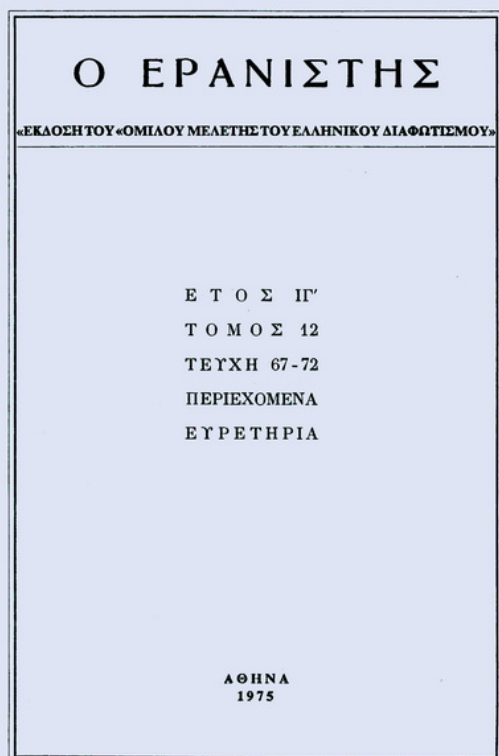

The Gleaner

Vol 12 (1975)

Ευρυδίκη Δημητρακοπούλου

Αικατερίνη Κουμαριανού

doi: [10.12681/er.10043](https://doi.org/10.12681/er.10043)

Copyright © 2016, Αικατερίνη Κουμαριανού

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Κουμαριανού Α. (2016). Ευρυδίκη Δημητρακοπούλου. *The Gleaner*, 12, 96–97. <https://doi.org/10.12681/er.10043>

ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

“Αν χρειαζόταν να συνοψίσω μέσα σε μια μόνο φράση την προσωπική μου άποψη για την Εὐρυδική Δημητρακοπούλου, θὰ ἔλεγα ὅτι αὐτὴ ἢ τόσο εὐθραυστη, φαινομενικὰ τουλάχιστον γυναίκα, ἀποτελοῦσε μιὰν ἀκραία περίπτωση ἀκατάβλητης δύναμης καὶ ἐργατικότητας. Μπορεῖ ἢ ἀποτίμηση αὐτὴ νὰ φανεῖ ὑπερβολικὴ ἀκόμη καὶ σὲ ὅσους τὴν ἐγνώρισαν ἀπὸ κοντὰ, γιατί τίποτα σχεδὸν στὴν παρουσία της δὲν προκαλοῦσε αὐτὴ τὴν ἐντύπωση. “Ηρεμὴ καὶ ἀθόρυβη κυκλοφοροῦσε μέσα στὴ Γεννάδειο Βιβλιοθήκη ὅπου ἐξοῦσε τὸν περισσότερο ἀπὸ τὸν καθημερινὸ χρόνο της. Γράφω «ἐξοῦσε», ἠθελημένα, καὶ δὲν γράφω «ἐργαζόταν», γιατί ἡ σχέση της μὲ τὴν Βιβλιοθήκη δὲν εἶχε τίποτα ἀπὸ τὴν συμβατικότητα ποὺ χαρακτηρίζει, κάποτε καὶ στὶς καλύτερες περιπτώσεις, τὴν σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν ἐργασία του. Γιὰ τὴν Εὐρώ, ὅπως τὴν ἀποκαλοῦσαν φίλοι καὶ συνεργάτες, ἡ ζωὴ ἔπαιρνε ὅλο τὸ νόημα καὶ τὸ περιεχόμενό της ἀπὸ τὴ Γεννάειο καὶ μέσα στὴ Γεννάειο. Χωρὶς ἄσκοπους συναισθηματισμοὺς ἢ ἄκαιρες εὐαισθησίες λειτουργοῦσε μὲ πλήρη συναίσθηση καὶ ἐπίγνωση τῆς ἐπιλογῆς ποὺ εἶχε κάνει ἀπὸ μιὰ στιγμή τῆς ζωῆς της κι ὕστερα καὶ τὴν ἀκολουθοῦσε ἀνυποχώρητα, δίχως μικροσυμβιβασμοὺς ἀκόμη κι ὅταν ἐπρόκειτο γιὰ προβλήματα ποὺ τῆς δημιουργοῦσε ἢ πάντα ἐπισφαλῆς ὕγεία της.

Ἡ Γεννάειος στάθηκε τὸ πάθος τῆς ζωῆς της —χωρὶς νὰ εἶναι καὶ τὸ μοναδικό. Ἐντούτοις, μὲ τὸν καιρὸ ἡ ἀφοσίωσή της στὴν Βιβλιοθήκη ἐκάλυψε ὅλη σχεδὸν τὴν δραστηριότητά της, ἔπαιρνε ὅλο τὸν χρόνο της· μόνη ἐξαίρεση ἢ ἀπασχόλησή της μὲ θέματα ποὺ σχετίζονταν μὲ τὴ βελτίωση τῶν ἐλληνικῶν βιβλιοθηκῶν καὶ τῶν βιβλιοθηκονομικῶν σπουδῶν στὸν τόπο μας. Γι’ αὐτὸ τὸ λόγο ἄλλωστε ἐγκατέλειπε τὶς προσωπικὲς φιλολογικὲς τῆς ἐργασίες, γύρω ἀπὸ τὸν ἀμερικανικὸ φιλελληνισμό, τὶς ὁποῖες εἶχε ἀρχίσει νὰ παρουσιάζει στὰ μεταπελευθερωτικὰ χρόνια. Βαθμιαῖα, ἡ προσωπικὴ φιλογολογικὴ συμβολὴ της περιορίστηκε σὲ βιβλιογραφικὲς ἐργασίες ποὺ εἶταν ἀποτέλεσμα τῶν συνεχῶν ἀναζητήσεών της. Ἐδωσε ἐπίσης τὸ μέτρο τῆς ἐργατικότητάς της καὶ τῶν γνώσεών της στὰ θέματα τῆς ἐλληνικῆς βιβλιογραφίας στὴν προετοιμασία τοῦ Καταλόγου τῆς Γενναείου ὁ ὁποῖος δημοσιεύτηκε τὸ 1968.

Τὸ βιβλίό δὲν τὸ εἶδε ποτὲ ὅπως πολλοὶ βιβλιόφιλοι ὡς ἀντικείμενο συλλεκτικοῦ πάθους· τὸ ἀντιμετώπιζε, καὶ σ’ αὐτὸ τὴν βοήθησε ἡ σω-

στὰ θεμελιωμένη ἀνθρωπιστική παιδεία της, ὡς ἐργαλεῖο μελέτης καὶ ὡς μέσον γιὰ τὴν προαγωγή τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρευνας. Λόγοι ποὺ ἔκαναν ἐξαιρετικά πολύτιμη τὴν βοήθειά της σὲ ὅσους τὴν ζητοῦσαν, εἴτε ἐπρόκειτο γιὰ νεοφώτιστους ἐρευνητὲς ἢ γιὰ ὥριμους μελετητὲς τῆς νεοελληνικῆς ἱστορίας. Τὸ πάθος της γιὰ τὴν βιβλιογραφικὴ ἐπακρίβωση, γιὰ τὴν ἀνίχνευση τῆς σωστῆς πληροφορίας δὲν τὸ κατασίγαζε παρὰ μόνο ἡ σωστή, πλήρης καὶ συγκεκριμένη ἀπάντηση στὸ πρόβλημα ποὺ τῆς εἶχε τεθεῖ.

Στὰ χρόνια τῆς Κατοχῆς, ὅταν ἡ Βιβλιοθήκη εἶχε κλείσει γιὰ τὸν φόβο διαρπαγῆς τῶν βιβλίων ἀπὸ τοὺς ξένους κατακτητὲς, ἡ Εὐρυνδίκη Δημητρακοπούλου διατηροῦσε ἓνα μικρὸ γραφεῖο στὸ ἀπέναντι κτίριο τῆς Ἀμερικανικῆς Σχολῆς Κλασσικῶν Σπουδῶν ὅπου στεγάζονταν ὑπηρεσίες τοῦ Σουηδικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Συνεπῆς ὅπως εἶταν πάντοτε, δὲν διέκοψε οὔτε γιὰ μιὰ στιγμή τὴν ἐργασίαν της μέσα στὰ δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια ποὺ εἶχε μείνει μόνη νὰ φροντίζει τὴ Βιβλιοθήκη. Μὲ τὸ προσωπικὸ της κλειδὶ ἀνοίγε μὲ μύριες προφυλάξεις τὴν πόρτα τῆς Γενναδεῖον, ἔπαιρνε κάμποσα βιβλία καὶ ξαναγύριζε στὸ γραφειάκι της ὅπου συνέχιζε μεθοδικὰ τὴν καταγραφή καὶ τὴν καταλογογράφησή τους.

Στὰ τελευταῖα χρόνια, παρόλο ποὺ εἶχε συμπληρώσει καὶ μὲ τὸ παραπάνω τὰ συμβατικά τουλάχιστον ὅρια τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀπασχόλησης καὶ ἔπρεπε συνεπῶς νὰ ἀποχωρήσει ἀπὸ τὴν ἐνεργὸ ὑπηρεσία, ἐξακολουθοῦσε νὰ ἐργάζεται στὴ Βιβλιοθήκη. Μὲ τὴν σεμνότητα ἀλλὰ καὶ τὴν σιγουριά τοῦ ἀνθρώπου τῆς δικῆς της ἀξίας καὶ τῆς δικῆς της προσωπικότητος, καθισμένη τώρα πίσω ἀπὸ ἓνα μικρὸ τραπέζακι, συνέχιζε ἀκούραστη τὴν ἐργασία της πάντα παροῦσα, πάντα πολύτιμη.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸν χώρο ἔζησε —στὴν πλήρη σημασία τοῦ πράγματος— ἀπὸ τὰ 1937, ὅταν πρωτοῦλθε ἀπὸ τὴς Ἑνωμένες Πολιτεῖες ὅπου εἶχε πάει μετὰ τὴς σπουδῆς της στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ σπουδάσει βιβλιοθηκονομία, ὡς τὸν περασμένο Μάιο, ὅταν ἡ ἀρρώστεια ποὺ χρόνια τὴν βασάνιζε τὴν κατέβαλε τελειωτικά.

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ τελειώσω αὐτὸ τὸ σημείωμα χωρὶς νὰ μνημονεύσω μιὰν ἄλλη ἔκφραση τῆς προσωπικότητάς της ποῦ, πρέπει νὰ πῶ, ἐξάφνιασε πολλοὺς ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τὴν ἐγνώριζαν ὡς ἀνθρωπομὴ ἀσχολούμενο μὲ τὴν πολιτικὴ καὶ τὰ κοινά. Πρόκειται γιὰ τὴν παρουσία τοῦ ὀνόματός της σὲ πολλὰ ἀπὸ τὰ κείμενα ἀποδοκιμασίας τῆς δικτατορίας ποὺ εἶδαν τὸ φῶς στὴ διάρκεια τῆς ἐπταετίας.

Αἰκατερίνη Κουμαριανοῦ